

Mál nr. 455/2023

Nafn málskotsaðila (M)

Nafn varnaraðila (V)

Heiti vátryggingar: Starfsábyrgðartrygging lögmanns.

Vátryggingartaki (X)

Skaðabótaábyrgð.

Gögn.

- 275. Málskot mótttekið 23. nóvember 2023 ásamt fylgiskjöllum.
- 276. Bréf V dags. 28. desember 2023 ásamt fylgiskjöllum.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að ágreiningur sé uppi um hvort lögmaðurinn X sem skipað var skiptastjóri í þrotabúi M hafi haft heimild til að taka upp skipti á búinu eftir að þeim var lokið og fyrningarfrestur krafna liðinn. M telur ljóst að M hafi ekki verið það heimilt, en úrskurðardagur skipta hafi verið 16. nóvember 2016 og kröfúlýsingarfrestur 2. febrúar 2017. Vegna mistaka X hafi 36,1% hlutur M í jörðinni Y ekki komið til skipta en alls óljóst sé af hverju það hafi gerst og ekki við M að sakast, sem hafi ekki verið meðvitaður um að Y væri ekki hluti skiptanna. Skiptum hafi lokið 10. febrúar 2017, og hafi því allar lýstar kröfur sem ekki fengust greiddar verið fyrndar hinn 10. febrúar 2019. Eftir það tímamark hafi X tekið skiptin upp án nokkurrar heimildar og ráðstafað fjármunum sem hún átti ekkert tilkall til inn á fyrndar kröfur. Úthlutunargerð hafi verið lögð fram og handskrifað á hana að hún hafi verið samþykkt á skiptafundi sem boðaður var hinn 18. október 2021. Skiptum hafi verið sagt lokið sama dag. Á þeim tíma hafi verið fjögur ár liðin frá skiptum og allar kröfur því löngu fyrndar. Hafi X með þessari fljótfærni bakað sér skaðabótaskyldu gagnvart M, sem hafi vænst þess að vera laus allra mála 10. febrúar 2019. Gerir M því kröfu um bætur úr starfsábyrgðartryggingu X.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að bú M hafi verið tekið til gjaldþrotaskipta hinn 16. nóvember 2016 og X skipað skiptastjóri. Í framhaldinu hafi X framkvæmt hefðbundnar upphafsáðgerðir gjaldþrotaskipta. Hafi skýrsla verið tekin af M hinn 5. janúar 2017, og hafi M þá upplýst um að hann ætti engar eignir og að allar fasteignir hefðu verið seldar nauðungarsölu. Kröfúlýsingarfrestur hefði verið til 2. febrúar 2017. Arion banki hafi lýst veðkröfum en veðandlagið hafi verið eignarhlutur M í jörðinni Z sem bankinn hafi leyst til sín. Aðrar eignir hafi ekki fundist, þrátt fyrir fyrirspurnir m.a. til fasteignaskrár og sýslumannsins á Suðurlandi. Skiptum hafi svo lokið með úthlutunargerð 8. desember 2017. Hinn 25. apríl 2018 hafi X borist krafa þáverandi lögmanns M um endurupptöku skiptanna en þeirri beiðni hafi X hafnað með bréfi dags. 28. nóvember 2018. Í lok árs 2019 hafi X fengið ábendingu um að M væri skráður fyrir 50% eignarhlut í eigninni Y. X hafi kannað málið hjá sýslumanninum á Suðurlandi og í kjölfarið komið ljós að M átti 36,1% í Y. Í ljósi þessa hafi X talið rétt að taka skiptin upp á grundvelli 1. og 2. mgr. 164. gr. laga um gjaldþrotaskipti o.fl. nr. 21/1991 og hafi hún sent þáverandi lögmanni M tilkynningu þess efnis hinn 16. janúar 2020. Daginn eftir hafi X borist ítrekuð beiðni lögmannsins um endurupptöku skiptanna. Í kjölfarið hafi Arion banki lýst þeirri skoðun sinni að hann væri þegar orðinn eigandi Y, þar sem Y væri hluti Z og bankinn hefði talið sig hafa leyst til sín alla eignina. X hafi hafnað því og hafi eignarhlutur M í Y verið seldur fyrir milligöngu fasteignasölu. Hinn 5. ágúst 2021 hafi þáverandi lögmaður M krafist þess að hætt yrði við fyrirhugaða sölu á Y á grundvelli þess að skuldir M við Arion banka væru uppgreiddar. X hafi hafnað þeirri kröfu með bréfi dags. 9. ágúst 2021. Y hafi verið seld og skiptum á þrotabúinu lokið í annað sinn með úthlutunargerð 18. október 2021. M byggi m.a. á því að hann hafi orðið fyrir verulegu fjártjóni. Það sé hins vegar óumdeilt að umrædd eign hefði átt að falla undir skipti á búi hans en gerði það ekki vegna aðstæðna sem séu með engu móti á ábyrgð X. Samkvæmt fyrirliggjandi gögnum sé ljóst að skráning í þinglýsingabækur hafi ekki verið rétt fyrr en haustið 2019, þegar X hafði samband við sýslumann og benti á að svo virtist sem M ætti hlut í Y. Ekki megi heldur líta fram hjá því að M hafi borið að upplýsa X um allar eignir sínar, sbr. 81. gr. laga um gjaldþrotaskipti, en hann hafi ekki sagst eiga neinar eignir. Skylda skiptastjóra til að taka skipti upp að nýju sé ótvíræð í 164. gr. laganna og ekki háð neinum tímafresti. M hefði þá, sbr. 1. mgr. 76. gr. laga um gjaldþrotaskipti, getað sent tilkynningu til héraðsdóms þess efnis að framferði X kynni að vera aðfinnsluvert. Það hafi hann ekki gert og þar með sýnt af sér slíkt tómlæti að allar hugsanlegar kröfur séu fallnar niður. Samandregið telji V ósannað að

X hafi hagað störfum sínum með saknæmum og ólögætum hætti þannig að leiði til bótaskyldu. Þá sé tjón M ósannað.

Álit.

Sönnunarbyrði þess að M hafi orðið fyrir tjóni og tjón hans verði rakið til athafna eða athafnaleysis X eða annarra atvika eða aðstæðna sem X beri ábyrgð á hvílir samkvæmt almennum sönnunarreglum skaðabótaréttar á M og er slík sönnun forsenda þess að bótaskylda úr starfsábyrgðartryggingu X sé fyrir hendi.

Ekki liggur annað fyrir en að skráningar varðandi eignarhlut M í Y hafi verið rangar fram til haustsins 2019, en því er ekki mótmælt að M hafi eignast hlut sinn í Y á árunum 2006 og 2007. Þá liggur fyrir að M upplýsti ekki um umræddan eignarhlut, þegar hann var kvaddur á fund skiptastjóra hinn 5. janúar 2017. Ekki liggur fyrir af hverju umræddur eignarhlutur var ekki skráður með réttum hætti en í öllu falli hefur ekki verið sýnt fram á að það verði metið X til sakar að hafa ekki vitað af honum fyrr.

Telja verður þá að skylda X til að taka skiptin upp að nýju að eigin frumkvæði hafi verið ótvíræð skv. 1. mgr., sbr. 2. mgr. 164. gr laga um gjaldþrotaskipti o.fl., en enginn tímafrestur er tiltekinn í því sambandi. Hefur ekki verið sýnt fram á annað en að X, sem skiptastjóri, hafi farið að ákvæðum laganna.

Lögmaður M byggir á því að kröfur Arion banka hafi verið fyrndar tveimur árum frá skiptum í febrúar 2017 og þá má ráða af gögnum málsins að fyrri lögmaður M hafi krafist endurupptöku skiptanna á grundvelli þess að krafa Arion banka væri uppgreidd, og vafi væri á réttindum bankans samkvæmt veðskuldabréfi þar sem Z var veðandlagið, sbr. dóm Hæstaréttar í máli 739/2016. X hafnaði þeirri kröfu þar eð heimildir til endurupptöku væru tæmandi taldar í 163. og 164. gr. laga um gjaldþrotaskipti o.fl. Verður þá að telja, að M hafi verið tækt það úrræði að koma aðfinnslum á framfæri við héraðsdómara skv. 1. mgr. 76. gr. laga um gjaldþrotaskipti o.fl. en ekki liggur fyrir að það hafi verið gert.

Af framansögðu er ekki sýnt fram á að X hafi vanrækt skyldur sínar sem skiptastjóri með þeim hætti að skaðabótaskylda stofnist.

Að fenginni framangreindri niðurstöðu eru þá ekki efni til að fjalla frekar um það álitaefni hvort M hafi orðið fyrir tjóni af því að umræddur eignarhlutur hans í Y hafi komi til skipta.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr starfsábyrgðartryggingu lögmanns X hjá V.

Reykjavík, 6. febrúar 2024.
rafræn undirskrift

Þóra Hallgrímsdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Heiða Óskarsdóttir